

Stigmatiserende houding van Nederlandse zorgverleners tegenover kinderen die behandeld worden voor obesitas

B. van der Voorn, R. Camfferman, J.C. Seidell, R.M. Puhl en J. Halberstadt

Journal of Child Health Care. 2023;0(0). <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/13674935221133953>

Aanleiding

Internationaal onderzoek laat zien dat er een negatieve houding bestaat bij zorgverleners tegenover kinderen/adolescenten met obesitas. Zorgverleners rapporteren gedachtes zoals dat patiënten met obesitas lui zijn, geen motivatie hebben of een gebrek aan wilskracht. Deze houding draagt eraan bij dat zorgverleners minder tijd besteden aan patiënten met obesitas in vergelijking met patiënten met een gezond gewicht, minder goed patiëntgericht communiceren en minder bereid zijn om diagnostiek uit te voeren. Stigmatisering op basis van gewicht kan er dus voor zorgen dat patiënten met obesitas minder goede kwaliteit van zorg krijgen aangeboden. Er is weinig bekend over een dergelijke stigmatiserende houding tegenover kinderen en adolescenten met obesitas in de Nederlandse gezondheidszorg. Daarom hebben wij dit onderzocht bij Nederlandse zorgverleners uit zeven verschillende disciplines, die kinderen en adolescenten met obesitas behandelen.

Methode

In totaal hebben 555 zorgverleners werkzaam in verschillende delen van Nederland: 41 huisartsen, 132 jeugdartsen, 223 jeugdverpleegkundigen, 40 kinderartsen, 39 geestelijke gezondheidszorg (GGZ)-professionals, 40 diëtisten en 40 fysiotherapeuten een vragenlijsten ingevuld. De stigmatiserende houding van zorgverleners ten aanzien van gewicht is gemeten middels zelfrapportage met een internationaal gevalideerde vragenlijst: "The 'Attitudes of Health Care Providers about Treating Patients with Obesity' questionnaire"¹. Deze bestaat uit 22 items verdeeld over vier sub-schalen: negatieve houding naar patiënten met obesitas, ervaren frustraties bij de behandeling van patiënten met obesitas, ervaren zelfvertrouwen en bereidheid om patiënten met obesitas te behandelen en ervaren bevooroordeeldheid over gewicht bij collega's. Vragen zijn beantwoord middels een 5-keuze antwoordschaal die liep van 'zeer oneens' tot 'helemaal mee eens'. Voor het analyseren van verschillen tussen de beroepsgroepen is er gebruik gemaakt van een ANOVA-analyse.

Resultaten

Kinderartsen en huisartsen rapporteerden significant hogere scores op het hebben van vooroordelen ten aanzien van gewicht, inclusief een meer negatieve houding, meer ervaren frustraties en minder vertrouwen en bereidheid om kinderen met obesitas te behandelen, in vergelijking met de andere beroepsgroepen. Ook bleek dat kinderartsen en huisartsen meer bevooroordeeldheid over gewicht ervaren onder hun collega's: 60% van de kinderartsen en 68% van de huisartsen hadden weleens meegemaakt dat een collega een negatieve opmerking over een kind met obesitas maakte. Daarentegen rapporteerden diëtisten significant lagere scores op het hebben van vooroordelen ten aanzien van gewicht, inclusief een minder negatieve houding, minder ervaren frustraties en meer vertrouwen en bereidheid om kinderen met obesitas te behandelen, in vergelijking met de andere beroepsgroepen. Toch rapporteerde nog 28% van de diëtisten bevooroordeeldheid over gewicht bij collega's te ervaren. Binnen alle beroepsgroepen rapporteerde de meerderheid dat kinderen met obesitas behandeld moeten worden met medeleven en respect (bereik 78 – 95%) en dat een groot aantal zorgverleners zich bekwaam voelt om zorg van goede kwaliteit te verlenen aan kinderen met obesitas (bereik 40 – 82%). Echter benadrukte een groot deel van de artsen (kinderartsen, huisartsen

1. Puhl RM, Luedicke J and Grilo CM (2014b) *Obesity (Silver Spring)* 22(4): 1008-1015.

2. Srivastava G, Browne N, Kyle TK, et al. (2021) *Obesity (Silver Spring)* 29(1): 46-55.

3. Pont SJ, Puhl R, Cook SR, et al. (2017) *Pediatrics* 140(6).

en jeugdartsen) dat kinderen met obesitas vaker ontrouw waren aan de behandeladviezen (bereik 46 – 78%), de artsen zich vaker gefrustreerd voelden over deze groep patiënten (33 – 63%) en dat ze het lastig vonden om met kinderen met obesitas te werken (27 – 43%). Verder zou 20 – 30% van de huisartsen, kinderartsen en fysiotherapeuten, liever een kind zonder obesitas behandelen dan een vergelijkbare patiënt mét obesitas. De leeftijd en de jaren werkervaring van de zorgverlener hadden geen significant effect op deze scores. Wel zijn er kleine verschillen gevonden tussen mannen en vrouwen: mannelijke zorgverleners rapporteerden hogere scores op het hebben van een negatieve houding en ervaarden vaker bevooroordeeldheid over gewicht door collega's, in vergelijking met vrouwelijke zorgverleners.

Conclusie

Dit onderzoek toont aan dat er een stigmatiserende houding bestaat tegenover kinderen met obesitas onder Nederlandse zorgverleners, met aanwijzingen voor verschillen tussen beroepsgroepen. Gezien de gevolgen die bevooroordeeldheid kan hebben op de kwaliteit van de zorg voor kinderobesitas^{2,3}, benadrukken onze bevindingen de noodzaak om vat te krijgen op factoren die van invloed zijn op het stigma van zorgverleners. Om vervolgens gericht te investeren in strategieën om stigmatisering te verminderen en zo de kwaliteit van de zorg voor kinderen met obesitas te verbeteren.